

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB-0-11-00-00-7-1361 610/389
Konu : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14/01/2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2644 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Hulusi GÜVEL'e ait 7/1361 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 Yazı

ADANA MİLLETVEKİLİ HULUSİ GÜVEL'İN 7/1361 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Bakanlığımız tarafından Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 182 sayılı sözleşmesinde belirtilen doğrultuda, ilgili tüm kurum ve kuruluşların katkılarıyla çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin, ortadan kaldırılmasına yönelik olarak Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Politika ve Program Çerçevesi hazırlanmış ve Türkiye'de çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri "Sokakta Çalışma, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışma, Tarımda Aile İşleri Dışında, Ücret Karşılığı Gezici ve Geçici Tarım İşlerinde Çalışma" olarak belirlenmiştir.

Hazırlanan politika ve program çerçevesi ile Hükümet, çocukların çalışma yaşamına girmesinde temel nedenleri oluşturan yoksulluğun ortadan kaldırılması, eğitimin kalitesinin ve ulaşılabilirliğinin artırılması, toplumsal bilinç ve duyarlılığın artırılması gibi geniş kapsamlı tedbirlerle çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin 10 yıllık bir zaman periyodu (2005-2015) içinde önlenmesini temel hedef olarak almıştır.

Türkiye'de bir çok kamu kurum ve kuruluşu ile sosyal taraflar kendi kaynaklarının yanı sıra AB fonlarından, Uluslararası Kuruluşların kaynaklarından da yararlanarak ve çeşitli ülkelerle işbirliği içerisinde Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi İçin Zamana Bağlı Politika ve Program Çerçevesi'nin uygulanmasına destek vermek üzere 2005 yılı başından itibaren çocuk işçiliğinin yoğun olarak görüldüğü yirmi ilde (İstanbul, Kocaeli, Bursa, İzmir, Sinop, Kastamonu, Çankırı, Ankara, Çorum, Adana, Antalya, Ordu, Elazığ, Diyarbakır, Gaziantep, Şanlıurfa, Erzurum, Van, Batman, Mardin) projeler uygulamaya koymuşlardır.

2005 yılında uygulamaya konulan ve 2007 yılı sonu itibariyle tamamlanan projeler ile yaklaşık 25,000 çalışan veya çalışma riski taşıyan çocuğumuz çalışma hayatından alınarak uygun eğitim programlarına yönlendirilmiş, yetişkin aile bireylerine ise mesleki eğitim verilerek iş bulma imkanları sağlanmıştır.

Bu kapsamda Adana ilinde aşağıdaki 3 proje uygulamaya konulmuştur:

-Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü tarafından ILO/IPEC kapsamında yürütülen "Adana Karataş'ta Mevsimlik Gezici ve Geçici Tarım İşlerindeki En Kötü Biçimdeki Çocuk İşçiliğinin Eğitim Yoluyla Sona Erdirilmesi " Projesi: Proje kapsamında 2.059 çocuk iş yaşamından çekilmiştir.

-Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından ILO/IPEC kapsamında yürütülen "Hedeflenmiş Onbir İlde (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Çorum, Diyarbakır, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kocaeli, Şanlıurfa) Sokakta Çalışan Çocukları Eğitime Yönlendirme" Projesi: Proje kapsamında toplam 3.257 çocuk (2.673:erkek, 584:kız) iş yaşamından çekilerek eğitime yönlendirilmiştir.

-Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) ve Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu TÜRK-İŞ tarafından ILO/IPEC kapsamında yürütülen "Çocuk İşçiliğine Karşı Toplumsal İşbirliği " Projesi: Bu Proje kapsamında 360 çocuk iş yaşamından çekilmiştir.

Bakanlığımız, geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın fiziksel ve ruhsal gelişimlerini olumsuz yönde etkileyen çocuk işçiliği ile mücadeleye özel önem atfetmiş ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile 1992 yılında imzaladığı protokol ile Çocuk Emeginin Sona Erdirilmesi Uluslararası Programına (IPEC) ilk aşamasında katılarak bu konudaki kararlılığını ortaya koymuştur.

Bakanlığımız, Türkiye’de çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik politikaları belirlemek, belirlenen politikaların yaşama geçirilmesi için izlenecek stratejileri ve yöntemleri saptamak, çalışmalarını koordine ve takip etmek üzere 1992 yılında, Çalışma Genel Müdürlüğü bünyesinde Çalışan Çocuklar Bölümü’nü oluşturmuştur.

Bakanlığımız, çocuk işçiliğini önlemeye yönelik olarak yürütülen tüm çalışmalarda işbirliği ve koordinasyona büyük önem vermektedir. Bu işbirliği ve koordinasyon; merkezi düzeyde, Ulusal Yönlendirme Komitesi aracılığı ile yerel düzeyde ise İl Eylem Komiteleri aracılığıyla sürdürülmektedir.

Sekreteryası Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı-Çalışma Genel Müdürlüğü-Çalışan Çocuklar Bölümü tarafından yürütülen Ulusal Yönlendirme Komitesi, Türkiye’de çocuk işçiliği konusunda politika ve programları belirlemek, yürütülen tüm projelerin uygunluğuna karar vermek ve projeleri izlemek üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı başkanlığında kamu kurumları, işçi ve işveren sendikaları, Sivil Toplum Kuruluşları ve Üniversite temsilcilerinden oluşmaktadır.

İl Eylem Komiteleri ise, çocuk işçiliğini önlemeye yönelik olarak yerel düzeyde yürütülen çalışmaları koordine ve takip etmek üzere Valinin veya görevlendireceği Vali Yardımcısının başkanlığında ildeki tüm kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluşmaktadır.

Çocuk işçiliğini önlemeye yönelik olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu, İşçi ve İşveren Sendikaları, Sivil Toplum Kuruluşları ve Üniversiteler birçok projeyi başarıyla uygulamışlardır.

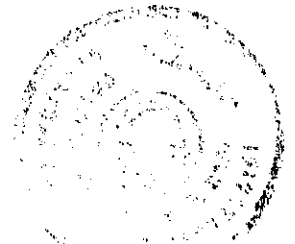
Türkiye’de çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik çalışmalar Hükümet dokümanlarına da yansımış, Avrupa Birliğine uyum çalışmaları çerçevesinde sürdürülen çalışmalar ve Avrupa Birliğine sunulan Ulusal Rapor doğrultusunda ulusal kalkınma programlarında da yer almıştır.

Hükümet, hazırladığı Acil Eylem Planıyla birlikte, ekonomi ve kalkınma alanında önceliklerini belirlediği 9. Kalkınma Planında da çocuk işçiliğini önlemeye yönelik hükümlere yer vermiştir. Türkiye pek çok uluslararası kuruluşu üyedir ve bu kuruluşlarca çocuk haklarına ve çocuk istihdamına yönelik olarak alınan uluslararası kararlara hızla uyum gösteren bir ülkedir.

Çalışan çocuklarla ilgili ulusal mevzuatın, onayladığımız uluslararası belgelerde yer alan hükümlerle paralellüğünün sağlanması amacıyla 10.06.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4857 sayılı yeni İş Kanununda düzenlemeler yapılmıştır. Yeni İş Kanununda; çocukların asgari çalışma yaşı, çalıştırma yasağı, çalışma süreleri, çalışma yaşamında korunması, işe başlamadan önce almaları gereken sağlık raporu, çocukların ağır ve tehlikeli işler ile gece çalışmasını yasaklayan hükümler ve bu hükümlerin etkili bir şekilde uygulanması için cezai yaptırımlar bulunmaktadır.

03/07/2005 tarihinde yürürlüğe giren Çocuk Koruma Kanun’unda; korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usûl ve esaslar düzenlenmiştir.

Türkiye’de çocuk işçiliğini önlemeye yönelik olarak yürütülen çalışmalar istatistiklere de yansımış, yıllar itibarıyla çalışan çocuk sayısında önemli azalma sağlanmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan çocuk işgücü araştırma sonuçlarına göre; 6-17 yaş gurubunda ekonomik faaliyette (tarım, sanayi, ticaret, hizmet) bulunan çocuk sayısı 1994 yılında 2.269.000 (%15.2) iken 1999 yılında 1.630.000’e (%10.3) 2006 yılında ise 958.000’e(%5.9) düşmüştür.

Türkiye’de çocuk işçiliğini önlemeye yönelik olarak yürütülen projelerin çeşitliliği, sorunun değişik boyutlarının anlaşılması açısından Türkiye’nin başarısını simgelemektedir. Bunun en güzel örneği, 2006 yılında Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından çocuk işçiliği konusunda en iyi mücadele eden 3 ülkeden biri olarak Türkiye’nin seçilmesidir.

Belirlenen üç sektördeki “Sokakta Çalışma, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerde Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışma, Tarımda Aile İşleri Dışında, Ücret Karşılığı Gezici ve Geçici Tarım İşlerinde Çalışma” çocuk işçiliğinin 2015 yılına kadar ortadan kaldırılması hedefine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımıza bağlı İŞKUR, çocuk işçiliğinin önlenmesi konusunda, mevcut çalışmalara paydaş olarak destek verdiği gibi, kendi bünyesinde de çeşitli çalışmalar yürütmektedir.

